

Társulati élet

SZILVÁSSY ANDOR EMLÉKEZETE

1970. május 16-án 64 éves korában, a gégerák hosszú és gyötrelmes fojtogatása közepette elhunyt Szilvássy Andor tagtársunk, a magyar barlangkutatás ügyének egyik lelelkesebb harcosa, akit természetes közvetlensége folytán az idősebb és fiatalabb barlangkutató generáció egyaránt csak Bandi bácsinak szólított.

A szó nemes értelmében polihisztort vesztettünk el benne. Kiváló műszaki tudását sokfelé és önzetlenül mérte. Törvényszéki szakértő, a „Rádiótechnika” volt társszerkesztője, a Nobel-díjas Békéssy professzor egykori munkatársa. Szabadidejében — szívbetegsége ellenére — 20 éven át fáradhatatlanul és kezdeményezően vette ki részét a barlangi feltáró munkában, a fiatal kutatók toborzásában és oktatásában.

1954-től 68-ig a Vám- és Pénzügyőr SE barlangkutató csoportja jórészt Szilvássy Andor irányítása alapján növelte meg a Ferenc-hegyi-bg. feltérképezett hosszát 1000 m-ről csaknem 4000 m-re. Tagtársunk ott volt a Róka-hegyi-barlang feltárásánál. Elsők között pillanthatta meg a 34 méteres akna mélyén sziporkázó montmilch és kalcitkristályok hideg tűzét. Ő kezdeményezte a pénzpatáki víznyelő megfestését, aminek eredményeképpen a Déli Bükk alatt több mint 11 km légvonalhosszban Magyarország legigéretesebb — és talán legnagyobb — eddig feltáratlan barlangrendszeréről szerezhetünk tudomást.

A természet mindig nyitott könyv volt számára, melynek rejtvényeit szomjasan igyekezett megfejteni. Több éves személyes megfigyeléssorozattal kimutatta a Római-fürdő forrásvizének légnyomással összefüggő szintingadozásait. Instrukciói alapján reedjelfogós csepegésmérő műszer készült a jösvafői kutatóállomás számára, és hasznos műszaki tanácsokkal segítette a műszeres barlangkutatás úttörőit speciális mérőműszereik kifejlesztésében, így járulva hozzá ahhoz, hogy ma a műszeres karsztkutatásban nemzetközi tekintélynek örvendhetünk.

Szilvássy Andornak köszönhetjük az esztramosi Rákóczi-barlangcsoport felfedezését, amely Magyarország egyik legszebb tavas-cseppköves gyöngyszeme lett. Az ő kutató és találni akaró tekintete mérte fel először a régi vasbánya tárójában kódösen gomolygó légáramlat jelentőségét, aminek a helybeli bányászok éveken át sohasem szenteltek figyelmet.

Nagy horderejű felfedezéseiért Szilvássy Andor megérdemelten nyerte el 1969-ben Társulatunk Vass Imre emlékérmét. A kitüntetés átvételekor talán sejtette, hogy újabb tettekre erejéből nem futja többé, barlangkutatói munkássága ezzel lezárul.

Kedves Bandi bácsi! Szeretettel búcsúzunk tőled! Gondolataid köztünk maradnak, lelkesedésedből mindig meritünk!

Kesselyák Péter

A TÁRSULATI TAGLÉTSZÁM ALAKULÁSA

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tagdíjat fizető tagjainak létszáma a társulat újjáalakulása óta a következőképpen alakult:

1959. évben	250
1960. évben	500
1961. évben	700
1962. évben	900
1963. évben	950
1964. évben	980
1965. évben	1000
1966. évben	650
1967. évben	550
1968. évben	500
1969. évben	500
1970. évben	470

A felszabadulás előtti években a Magyar Barlangkutató Társulatnak átlagosan 100—110 főnyi tagsága volt.

Amint a fenti adatokból látható, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1965-ben érte a legmagasabb, ezer fős taglétszámot, de ebben a számban több mint félezer az ifjúsági tag (főleg középiskolás diák). Az 1965 szilveszterén bekövetkezett baradlai tragédiát követően — amikor a barlangtúra során három diákfiú veszítette életét — az ifjúsági csoportok javarészt megszűntek, vagy taglétszámban nagyon visszaestek. Azóta a tagság többsége (kb. 80—85%) felnőtt korú.

Schönviszky—Balázs

MENTÉSI KRÓNIKA 1970

1970. március 30-án, húsvét hétfőjén reggel három fiatalember a zsiros-hegyi turistaházból tapasztalt vezető nélkül nekivágott a solymári Ördöglyuk-barlangnak, amelynek mélyén teljesen eltévedtek. Utóbb lámpáik kimerültek, és így a sötétben tehetetlenül várták a segítséget. Másnap délelőtt a hozzátartozók a Belügyminisztériumban, valamint a Pestmegyei Rendőrfőkapitányságon is bejelentették az eltűnést és gyors intézkedést sürgették. A rendőri szervek a Barlangi Mentőszolgálat segítségét kérték. Mentőszolgálatosaink — akik időközben a turistaház gondnokától is értesültek arról, hogy három fiatalember a barlangban re-

kedt — a Budapesti Rendőrfőkapitányság riadóautóján robogtak a helyszínre, és a barlang labirintusát átfésülve még március 31-én délután felszínre hozták a három eltévedt barlangjárót.

1970. augusztus 10-én egy aggteleki leány öngyilkossági szándékkal a Baradla-barlang bejárata fölötti sziklafal peremén leereszkedett, de alább egy kiugró párkányon megkapaszkodott. Egy a helyszínen tartózkodó barlangkutató mászott utána, és mentette ki életveszélyes helyzetéből.

1970. évben a rendőri szervek felkérésére még további három alkalommal kellett eltűnt fiatalok felkutatására riasztani a Barlangi Mentőszolgálatot.

Dr. Dénes György

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Vöröskereszt Országos Elnöksége többszörös életmentésért a Vöröskereszt Munkáért érem ezüst fokozatát adományozta Szenthe István, bronz fokozatát Simsa Péter és Székely Kinga barlangi mentőszolgálatosoknak. Baross Gábor, Boda László és dr. Kelen Gábor mentőszolgálatosok a Vöröskereszt „Jó Munkáért” kitüntetését kapták.

A Vöröskereszt Elnökségének megbízásából dr. Dénes György, a Barlangi Mentőszolgálat vezetője 1970. május 23-án, a Társulat ünnepi közgyűlésén nyújtotta át a kitüntetéseket.

D. Gy.

FOTÓZIK?

Próbálja ki, használja

az 50 éves

Fotókémiai Ipar

KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ SZÍNES TERMÉKEIT,

a **Fortecolor** negatívfilmet,

a **Fortecolor** Typ. 3. színes fotópapírt!

A film kidolgozása díjtalan, másolatok, nagyítások kedvezményes áron

BIBLIOTHECA SPELEOLOGICA

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Könyvtára 1960—1969.

Társulatunk, mint ismeretes, 1958 decemberében alakult. A kezdeti nehézségek leküzdése után, amikor a helyiség kérdését is sikerült megoldani, felvetődött egy könyvtár létesítésének gondolata. 1960-ban azután néhány ajándékba kapott könyvvel és egy-két vásárolt művel könyvtárunk alapjait megvetettük. A komoly fejlődési lehetőséget azonban csak 1961-ben, évkönyvünk megindításával sikerült megoldani. Azóta évkönyvünkben már öt kötet jelent meg, és ezek lehetővé tették, hogy a külföldi barlangkutató szervezetekkel és egyénekkel komoly cserekapcsolatot hozzunk létre. Ennek eredményeképpen könyvtárunk 1961-ben felfektetett leltárában az év végén 338 mű leltári száma alatt már 420 db könyv szerepelt. És ez a továbbiakban 1962-ben 608 mű címe alatt 781 kötet, 1962-ben 793 mű 1027 kötettel, 1964-ben 1072 mű 1387 kötettel, 1965-ben 1259 mű 1591 kötettel, 1966-ban 1351 mű 1712 kötettel, 1967-ben 1459 mű 1825 kötettel, 1968-ban 1577 mű 1998 kötettel, és 1969-ben pedig 1786 mű leltári száma alatt összesen 2181 kötettel szerepelt. Ez az utolsó szám egyben könyvtárunk 10 évi gyarapodásának kifejezője is.

Könyvtárunk gyarapodásával kapcsolatban meg kell említenünk 1961-ben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 66 kötetes, és 1962-ben a Vituki 52 kötetes

adományát, valamint 1964-ben dr. Vigh Gyula özvegye által — minden ellenszolgáltatás nélkül felajánlott — férje 72 kötetből álló könyvgyűjteményét. De a teljesség kedvéért fel kell sorolnunk könyvtárunkat rendszeresen támogató tagtársainkat is, akik a következők: dr. Balázs Dénes, dr. Bertalan Károly, dr. Dénes György, dr. Gráf Andrásné, Hajdú Lajos, dr. Kessler Hubert, Neppel Ferenc, Plózer István, Szenthe István, Szepessy Géza és néhai dr. Vértes László. Külön kell megemlékezni könyvtárunk nem régen elhunyt leglelkesebb pártfogójáról, dr. Dudich Endréről, aki mindenkor első helyen állt könyvtárunk adakozói között.

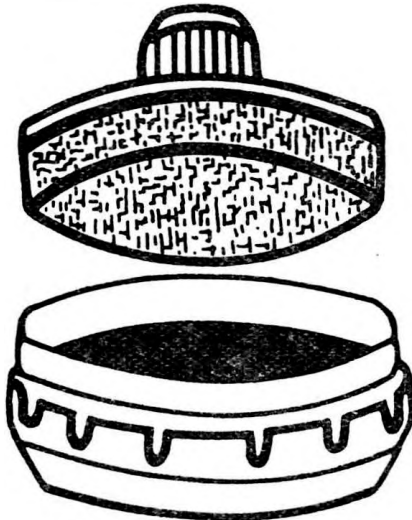
Könyvtárunk tizedik évfordulóján fogadják a támogató lelkes tagtársaink ez alkalommal is Társulatunk hálás köszönétét.

Schönviszky László

MUNKATÁRSAINKHOZ

A kiadványsorozatunkban közlésre szánt kéziratok elkészítésének módját, a mellékletek összeállításának és az anyag beküldésének feltételeit a Karszt és Barlang 1969. I. számának 43. oldalán közöltük.

Kérjük munkatársainkat, hogy cikkeik elkészítése előtt közleményünket tanulmányozzák át és az abban foglaltak szerint járjanak el. SZERKESZTŐSÉG

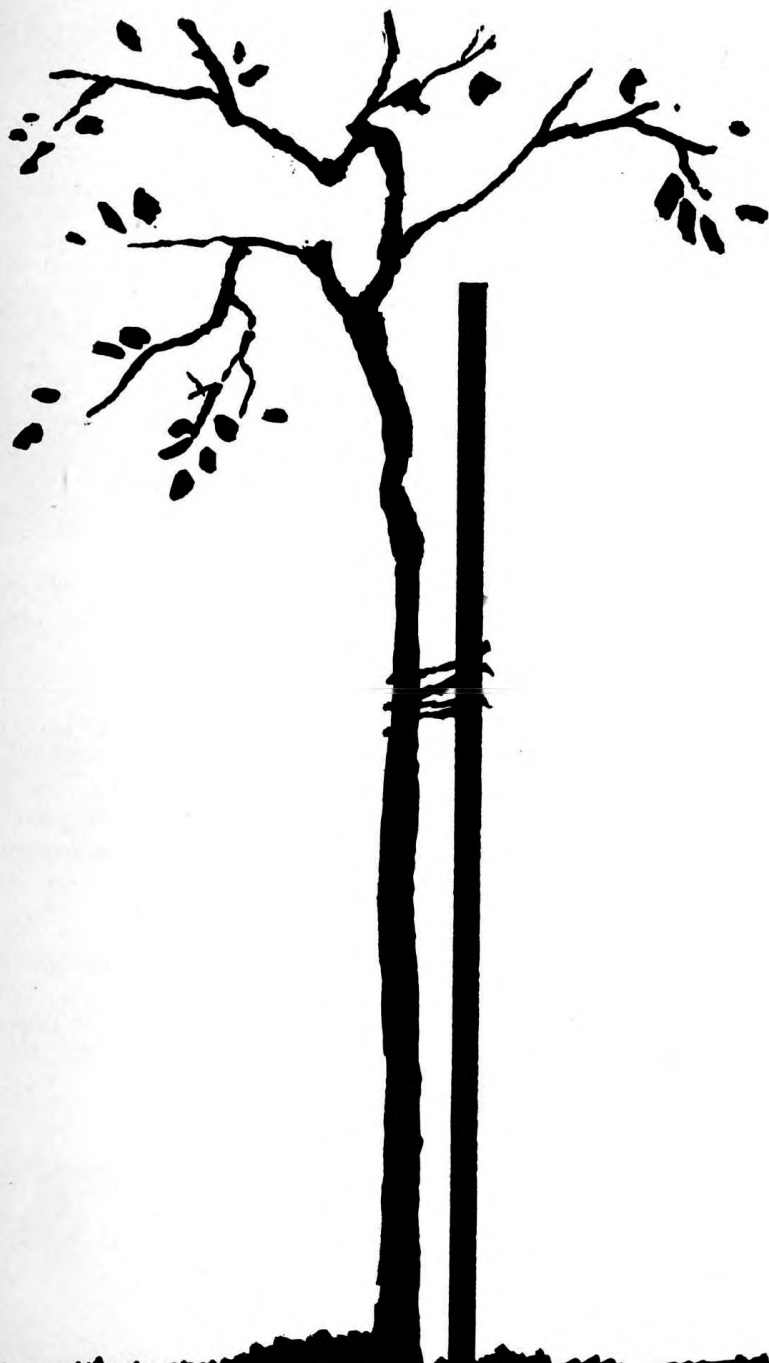
Hydrostop

A bőr átázását megelőzi, kifehéredését meggátolja

Gyártja:

EGYESÜLT VEGYIMŰVEK

 BIZTOSÍTÁS
BIZTONSÁG

INHALT STUDIEN

<i>Gizella Kovács</i> : Einige Probleme der Genetik der Aggteleker Baradla-Höhle	57
<i>István Szenthe</i> : Neuere Ergebnisse in der Erforschung der Baradla-Höhle	63
<i>Dr. György Dénes</i> : Der Raisz-Gang der Baradla-Höhle von Aggtelek	65
<i>László Rutterschmid</i> : Beiträge zur Geschichte der Erkenntnis der Baradla-Höhle	71
<i>Dr. Hubert Kessler</i> : Bemerkungen zur deutschen Übersetzung des Buches von Imre Vass	75
<i>László Rónaki</i> : Ein Vorschlag über Karstnomenklatur	77
<i>Dr. György Dénes</i> : Erforschung der Eishöhle von Dobsina und deren Klimas	85
<i>Dr. László Jakucs</i> : In kubanischen Höhlen	89
<i>Dr. Attila Kósa</i> : Studienreise in den Vereinigten Staaten von Amerika	93
 <i>Ausländische Nachrichten, Rundschau</i>	
Eine speläologische Konferenz in Slowakei (Gy. D.)	99
UIS-Bulletin (D. B.)	100
 <i>Inländische Ereignisse in der Karst- und Höhlenforschung</i>	
Der Fremdenverkehr der ungarischen Höhlen in den Jahren 1969—1970 (D. Balázs)	102
Die längsten und tiefsten Höhlen Ungarns (Gy. Dénes)	103
 <i>Das Leben der Gesellschaft</i>	
Andor Szilvássy zum Gedächtnis (P. Kesselyák)	104
Mitgliederzahl der Ungarischen Gesellschaft für Karst- und Höhlenforschung (Sch. — B.)	104

СОДЕРМАНИЕ

<i>Г. Ковач</i> : Несколько проблем генетики Аггтелекской пещеры Барадла	57
<i>Иштван Сенте</i> : Новые результаты разведки Барадла	63
<i>Др. Дёрдь Денеш</i> : Русло им. Раиса Аггтелекской пещеры Барадла	71
<i>Др. Хуберт Кесслер</i> : Замечания к переводу на немецкий язык книги Имре Ваши	75
<i>Ласло Ронаки</i> : Предложение на терминологию карстов	77
<i>Др. Дёрдь Денеш</i> : Разведка ледяной пещеры Добшина и её климат	85
<i>Др. Ласло Якуч</i> : В пещерах Кубы	89
<i>Др. Атилла Коша</i> : На научной командировке в Соединенных Штатах Америки	93
 <i>Иностранные известия, обзор журналов</i>	
Спелеологическая конференция в Словакии (Д. Денеш)	99
УИС-Буллетин (Д. Б.)	100
 <i>Происшествия в отечественных карстовых и пещерных исследованиях</i>	
Посещаемость венгерских пещер туристами в 1969—1970 гг. (Д. Балаж)	102
Самые длинные и глубокие пещеры Венгрии (Д. Денеш)	103
 <i>Общественная жизнь</i>	
Прощание с Андором Силваши (П. Кесселяк)	104
Образование состава членов Венгерского Общества по исследованию карстовых явлений и пещер (Ш. Б.)	104

ENHAVO TRAKTATOJ

<i>Gizella Kovács</i> : Kelkaj problemoj pri la genetiko de la groto Baradla ĉe Aggtelek	57
<i>István Szenthe</i> : Novaj rezultoj en la esploro de Baradla	63
<i>D-ro György Dénes</i> : La brako Raisz de la groto Baradla ĉe Aggtelek	65
<i>László Rutterschmid</i> : Suplementoj al la historio de la ekkono de la groto Baradla	71
<i>D-ro Hubert Kessler</i> : Notoj pri la germana traduko de la libro de Imre Vass	75
<i>László Rónaki</i> : Karstterminologia propono	77
<i>D-ro György Dénes</i> : La glacia groto Dobsina kaj observo de ĝia klimato	85
<i>D-ro László Jakucs</i> : En grotoj de Kubo	89
<i>D-ro Attila Kósa</i> : Sur studovojo en Usono	93
 <i>Novajoj el eksterlando</i>	
Konferenco pri speleologio en Slovakio (Gy. D.)	99
UIS-Bulletin (B. D.)	100
 <i>Enlandaj novajoj en la speleologio</i>	
Fremdultrafiko de la hungaraj grotoj en 1969—1970. (D. Balázs)	102
La plej longaj kaj profundaj grotoj de Hungario (Gy. Dénes)	103
 <i>Asocia vivo</i>	
Adiaŭ al Andor Szilvássy (P. Kesselyák)	104
Nombro de la membroj de la Hungara Speleologia Asocio (Schönviszky — Balázs)	104

Fénykép a hátsó borítón: Részlet az Almási-zsombolyból (Dr. Kósa Attila felvétele)